

NEJROZBÍHĚNĚJŠÍ A NEJLEPŠÍ ČESKÝ TĚDENÍK NA ZÁPADĚ

POKROK ZÁPADU

BEST ADVERTISING MEDIUM IN THE GREAT NORTHWEST

VĚNOVANÝ ZÁJMŮM NAŠEHO ČESKÉHO LIDU V AMERICE.

ZALOŽEN R. 1871.—ROČNÍK

OMAHA, NEBR., DNE 30. ČERVENA 1915.

ČÍSLO 60.

RUSOVÉ HLEDAJÍ NOVÉ POSICE

Ustoupili dále na východ, kde po-vaha krajiny poskytuje lepší výhody pro obranu.

HALICZ V MOCI RAKUŠANŮ.

Rusko uchránilo svoje armády. — Příští velká bitva strhne se ne-pochybně na řece Bug.

Zprávy z Berlína oznamují, že haličské město Halicz padlo v pondělí tohoto týdne do rukou teutonských spojenců a že Teuto-ni překročili řeku Dněstr, což znamená, že statečný odpor Ru-sů, kteří po pět dní odráželi ra-kousko-německé armády při po-kusech o překročení řeky, skončen byl jejich ústupem. Ale toto úspěšné zadržení pochodu německo-rakouských vojsk umož-nilo velkoknížeti Mikulášovi, aby srovnal linii podél řeky Bug bez jakýchkoliv obtíží.

Nyní do popředí zájmu opět dostaly se boje, vedené na řece San, kde Rusové snaží se zadržeti postup Teutonských armád s o-hledem na zabránění obléhání Varšavy. Petrohrad připustil ve svých úředních zprávách ústup Rusů na řece Gnila Lípa, která nalézá se asi osmdesát mil od hranic a vlévá se do Dněstru u města Halicz. Vojenští odborníci ale neočekávají prudkých bojů podél této řeky.

Očekávají, že příští vážnější bitva strhne se na řece Zlatá Lí-pa, která běží rovnoběžně s Gni-lou Lípou dále na východ, kde Rusové budou moci použiti vý-hod železničního spojení mezi Tarnopolské. Tyto operace na-svědčují, že ruské vojsko, bojující na Dněstru, bylo určeno ku krytí operací severních armád.

Reorganizovaný ruský kabinet vrátil se do Petrohradu po polní konferenci s carem Mikulášem a velitelem ruských vojsk, velko-knížetem Mikulášem. Ruský tisk věnoval velkou pozornost této re-organizaci kabinetu, svolání du-ma a mobilizaci průmyslu pro vá-lečné účely. Sčítávaly všeobecné počiny vlády v těchto směrech.

Generál Polivanov, jenž jme-nován byl ministrem války, byl sekčním šéfem ministerstva války v době rusko-japonské války. Má pověst znamenitého vojáka a do-brého organizátora a těší se pro svoje liberální názory populari-tě.

Skrze průmysly ve výši 5,000 stop Italové vnikli do rakouského území jižně od Riva na západ-ní straně jezera Garda. Nalézají se nyní jenom šest mil od Riva, které je jediným důležitým mě-stem na tomto jezeře.

Na západním bojišti v posled-ních dnech neudálo se nic pozoru-hodného, vyjímaje odražení ú-toku Němců na zákopy v Calonne a nedaleko Metzeral. Na druhé straně tvrdí Berlín, že všechny útoky spojenců byly odraženy.

Zprávy z Berlína oznamují, že útoky Rusů u Přísnysko, které ří-zeny byly hlavně proti novým ně-meckým posicím, dobytým dne 25. června, jichvýchodně od O-glenda, selhaly. Rusové měli prý při těchto útocích velké ztráty. Severovýchodně od města Lvova Němci přibližují se k řece Bug. Dále na východě až ku Gieseanso-va vojska teutonských spojenců prý postupují.

Vojenští odborníci v Londýně jsou toho názoru, že příští tuhá bitva mezi teutonskými spojenci a Rusy strhne se na řece Bug. — Zde krajina se hodí lépe pro ú-spěšnou defenzivu, než kterékoli posice, z kterých Rusové ustupí-li. Ruský ústup byl řízen zvlášt-ně a s myšlenkou, aby protiú-took mohl být proveden hned, jak k tomu nákytne se chodná pří-ležlost.

Všechny pokusy rakousko-ně-meckých armád o proražení ru-ské linie setkaly se s neúspěchem. Podala-li se Rusům opevnění svo-je nové posice dosti rychle, pak

udržt se na nich delší dobu a ne-ní vyloučena možnost, že podaří se jim úplně zastaviti postup teutonských spojenců.

Ruská úřední zpráva z ponděl-ka praví, že ruským velitelům podařilo se úspěšně provésti no-vé seskupení ruských vojsk a že armády jsou nyní připraveny k zaražení dalšího postupu teuton-ských spojenců v Haliči a v již-ním Rusku. Gnila Lípa, dle ná-hledu ruského generálního štábu, poskytuje pozoruhodné výhody pro obranu. O patnáct mil dále východně pak nalézá se Zlatá Lí-pa, která bude ještě silnější pře-kážkou nepříteli, ježto je podpo-rována dobrou železniční linií.

Nejdůležitější částí nynějšího frontu je ona část na řece Visle, jež leží severně od řeky San. — Zde Němci snaží se překročiti ře-ku a vniknouti v bok ruským po-sicím při řece Tanew. Tyto po-kusy byly až doposud zmařeny odražením útoků.

Z Říma došla zpráva, že Meh-med bej, turecký vyslanec, požá-dal o vydání průvodních listů. — Když Itálie vyhlásila válku Ra-kousku, bylo oznámeno, že italský vyslanec opustil Cařihrad, ale zprávy tyto potvrzeny nebyly. O-puštění Itálie tureckým vyslan-cem mohlo míti příčinu v nedá-vných pověstech, že Itálie bude se podílet na dobývání Dardanellů. Mezi Tureckem a Itálií nedošlo doposud k vyhlášení války a vzta-hy mezi těmito dvěma zeměmi jsou jako mezi Německem a Ita-lií. Z Paříže došla zpráva, že Itá-lie přeřekla diplomatické spojení s Tureckem a že vyšle vojsko k dobývání Dardanellů. Jiné zprávy oznamují, že Itálie poslala váleč-né loďstvo k Dardanellám.

Výročí zavraždění následníka rakouského trůnu, arcivévody Františka Ferdinanda, v Saraje-vě, vzpomenu bylo v pondělí to-hoto týdne v Rakousku a Něme-cku. Rakouský a německý tisk prohlašuje, že pád Lvova byl ná-ležitým utěním památky zavraž-děného následníka trůnu. Starý císař František Josef účastnil se bohoslubů v kathedrále ve Víd-ni. V ulicích shromážděno bylo na 100,000 lidí, když projížděl v kočáře. Všude byl nadšen vítán a davy po jeho odjezdu zpívaly rakouskou hymnu. Rakouští dů-stojníci na válečné frontě měli k vojsku přednášky o "vraždě" v Sarajevu a vyzývali vojsko, aby pomstilo smrt arcivévody Fran-tiška Ferdinanda.

K zadržení Huertova.

Victoriano Huerta, bývalý me-xický diktátor, který zadržen byl spolu s generálem Pascua Oro-coem v El Paso, Tex., na obvinění, že měl v úmyslu vznítiti revoluci v přátelské zemi, trvá na původ-ním svém prohlášení, že nemá ta-kového úmyslu. Vládní úřady jsou ale přesvědčeny, že o takové spiknutí šlo. Tajní vládní jednatelé nyní pilně jsou zaměstnáni sháněním důkazů proti Huertovi a jeho stoupencům. Vyšetřilo se už doposud, že strojové pušky a střílevo shromážděny byly v ji-žním skladišti v El Paso jako ma-jetek jedné z Huertových frakcí. Villava posádka v Juarez, která, jak bylo oznámeno, měla být i-mplacena Huertovými stoupenci ku vzpouře, její velký neklid. Síla vojska Spojených států na pome-ní bude nyní sdvojnásobena. Z Washingtonu se oznamuje, že vlá-da Spojených států má v úmyslu zakročiti nejenom proti Huertovi a Orozcovi, ale i proti všem o-statním, kteří jsou obviněni, že podíleli se na spiknutí v zájmu vzrušení nové mexické revoluce. Praví se že i několik Američanů mělo zájem na této nové revolu-ci. Huerta dráha je pod zárukou \$15,000 a sdráhuje se nyní v obydlí své dcery v El Paso. Orozco pro-puštěn byl na záruku \$7,500. — Vládní úřady učinily prý již o-patření, aby nepokusili se přeco-o provedení původního plánu. — Vláda naše se rozhodla, že učiní všechno, aby zabránila novému revolučnímu hnutí v Mexiku a ne-dopustí, aby země Spojených

Států sloužilo za základnu tomu-to novému revolučnímu hnutí. — Vládní úřady nyní bedlivě sledu-jí počiny generálů Felix Diaze, Mondragona, Blanqueta a Felipe Angelese, jakož i jiných promi-nentních Mexičanů, nyní žijících ve Spojených Státech. Bylo vy-šetřeno, že ve Spojených Státech vedle jednatelů Villy a Carranzy jsou čtyry různé skupiny, které jsou politicky jinny v mexické si-tuaci. Tyto skupiny společně jsou proti Villovi a Carranzovi, ale každá z nich pracuje samostat-ně. Finanční zájem prý stojí za těmito spiknutími a praví se, že dokonce také občané válečích moeností v Evropě podléjí se na spiknutí. Vláda Spojených států je toho názoru, že situace v Me-xiku nemá být učiněna ještě za-motanější novým revolučním hnu-tím. Odbor spravedlnosti řídí dal-ší vyšetřování a hodlá v této zále-žitosti pokračovati rázně.

Italská kampaň.

Italové nedočkali v posledním týdnu žádných pozoruhodných ú-spěchů na žádné své frontě, ne-boť narazili na výborně opevně-ní rakouskou, dobře hájená. Postup v Tyrolsku byl v posledním týdnu velmi pomalý. Sílup v Koruta-nech narazil na silné překážky. — Nejrušší boje odehrávají se v o-kolích Gorice na řece Soči. Očeká-vá se ale, že v tomto týdnu dojde k bitvám pozoruhodnějším, které poskytnou Italům příležitost do-kázati, že jsou schopni postupo-vati i přes silné překážky. Ra-kousko chystá se nepohybně k ofensivě v okolí Tridentu. Praví se, že armáda, kterou tvoří tři ar-mádní sbory, nalézá se na pocho-du proti Italům a srážka nepřá-telských armád očekává se v o-kolích Ala. Další zprávy oznamu-jí, že na 200,000 Rakušanů shromá-žděno bylo v okolí Tolmino, aby zadrželi další italský postup ku Gorici. V Korutanech a Tyrolsku Rakouský odpor stává se odhodla-nějším a silnějším. Kampaň na i-talsko-rakouském pomezí byla až doposud překvapivě vojens-kým odborníkům, kteří očekáva-li, že na základě německé vojens-ké teorie zahájena bude hned na počátku války silná rakouská ofensiva, aby boje přeneseny by-ly do italského území. Je zná-mo, že Rakušané mají značně sil-né armády na italských hrani-cích, ale bylo asi rozhodnuto ne-chati Italy postupovati až k prv-ním obranným liniím a čekati na rozhodnutí kampaň v Haliči, a-by mohly být ze severního boji-ště poslány na jih posily dosti velké k zahájení výboje proti I-

talům. V minulých dnech došla z Berlína zpráva, že Itálie ráda by uzavřela mír, ježto vidí, že není možno dále postoupiti. Zpráva ta byla ale obvyčejnou kaehnou. Ra-kouská pevnost Malberget byla obklíčena. Italské alpské pluky dobyly všech důležitějších posic v okolí města. V okolí Gorice do-chází k bojům nepřetržitě, ale po-stup Italů je tu jenom pomalý. V posledních dnech vzduchoplav-ci rakouští i italský podnikli ně-kolik nájezdů na nepřátelské ú-zemí, ale bez valných výsledků. Poslední úřední italská zpráva mluví o sesilutí se obraně Ra-kousku, zvláště v Tyrolsku. Kde všechny posice jsou rychle opev-ňovány. V Korutansko rakouská vojska podnikla několik útoků na italskou italskou, ale tyto byly od-raženy. Operace podél řeky Soči vyvíjí se uspokojivě přes silný o-dpor Rakušanů.

Boje v Dardanellách.

O bojích v Dardanellách nedo-šlo v posledním týdnu mnoho zpráv. Došlo k několika srážkám mezi vojskem spojenců a tureckým, ale bez jakéhokoliv vý-sledku. Dle zpráv z Londýna, vše-cky útoky Turků byly odraženy. Turci v poslední době podnikají noční bodákové útoky. Tyto vždy byly odraženy. Zákopy spojenců a Turků jsou značně blízko a ná-sledovně dělostřelcevo má zna-čně obtížnou práci, chce-li pomá-hati v boji pěchotě. Turci mají nyní znamenitou pomoc ve svých bateriích, nalézajících se na a-sijské straně, které nyní bombar-dují pravé křídlo spojenců, sestá-vajících z Angličanů, Francouzů a kolonálního vojska. Loďstvo spo-jenců nenalézá se nyní v úžině a turecké batterie nejsou znepoko-jovány. Otázkou, je-li možno do-býti Dardanellu, zabývala se v minulých dnech řada odborníků. Angličtí vojenští odborníci jsou toho názoru, že dobytí jich je možné, bude-li na poloostrov Ga-lipolský vyslán dostatek vojska spojenců. Weber paša, který je členem německé vojenské komi-se, která provedla reorganizaci turecké armády, je toho názoru, že spojenci shledají, že postup na Galipolském poloostrově je zna-čně obtížný a sotva prý se dosta-nou k pevnostem, které chrání Dardanellu.

Němečtí socialisté pro mír.

Berlinský socialistický časopis Vorwärts byl v minulých dnech vládou německou zastaven. Pří-čina tohoto zastavení udána ne-byla, ale má se za to, že důvodem k zastavení byly snahy tohoto ča-

sopisu po vyvolání touhy po mí-ru. Před několika dny tento ča-sopis přinesl na celé straně apel k německému lidu, aby žádal na své vládě, by oznámila podmínky míru svým nepřátelům. V apelu se praví, že socialisté předvídali přítomnou válkou a marně snaži-li se pracovati za účelem dočleni-mezinárodního dohody. Když pak vypukla válka, postavili se k di-sposicii své vlasti. Dle jejich ná-hledu ale, nyní Německo je za-bezpečeno a nepřátelé nakloněni míru a proto žádají za uzavření míru na podmínkách, které zajis-tíli by přátelství sousedních ná-rodů. Německý lid je prý na-kloněn takovému uzavření míru, které neobsahovalo by zabráně-ní nových území Německem. Uve-řejnění tohoto projevu způsobilo v Berlíně velkou sensaci. Nord-Deutsche Gazette, orgán německé vlády, přinesla článek, v kterém se praví, že vláda nepotřebuje žádných rad. Prohlašuje dále, že dlužno litovati objevení se tohoto apelu, který v cizině učiní zdání, že Německo je již války nabaže-no a touží po míru. Německo prý nenalézá se v takové situaci, aby muselo pomýšleti na mír. Vývoj událostí na bojištích v poslední době nasvědčuje prý tomu, že Ně-mecko bude diktovati podmínky míru a nikdo jiný.

Suchomlinov odstoupil.

Z Petrohradu došla zpráva, že gen. W. A. Suchomlinov, ruský ministr války, odstoupil. Vyro-zumívá se, že generál Polivanov, bývalý sekční šéf v ministerstvu války, stane se nástupcem Sucho-mlinovým. Proč došlo k této změ-ně v ruském kabinetu, došlo zprávy neudaly.

Drobné zprávy válečné.

† Odhaduje se, že Rakušanů a Němců, operujících proti Rusům v Haliči, je 2,800,000 mužů. V baltických provinciích nalézá se 280,000 Němců a v distriktu Lu-becovska-Wisznia kolem 600,000.

† Rakušané a Němci, dle zprá-vy z Berlína, mají nyní ve svých táborech 1,600,000 válečných za-jatců. Z tohoto počtu 1,24,000 je Rusů.

† Francouzská armáda bude nyní spalovati mrtvé. Teplé po-časí je příčinou tohoto počinu.

† Několik set italských kňeží povoláno bylo do armády. Bu-dou jednak sloužiti jako plukovní kaplani a jednak jako ošetřova-telé červeného kříže.

† V Kruppově továrně v Esse-nu je nyní zaměstnáno 115,000 dělníků. Zbrojovka tato koná pilně přípravy k výrobě ještě větších děl, než jsou nyní v užívá-ní.

† Vydržování ruské armády v době míru stojí mezi \$350,000,000 až \$400,000,000 ročně.

† Generál De Wett, proslulý búřský vůdce v Jižní Africe, byl odsouzen k šestiletému žaláři a k pokutě v obnosu \$10,000 pro ve-lezradu, které dopustil se, když postavil se v čelo povstaleckých vojsk.

† Dr. Bernhard Dernburg pře-šel v sobotu minulého týdne do Berlína a prohlásil, že s ním bylo v Anglii dobře jednáno. Když do-kázal, že nemá u sebe žádných do-kumentů, které by mohly poško-diti spojenec, bylo mu dovoleno, aby pokračoval v cestě do Ber-lína.

† V minulých dnech vrátil se do Spojených států John F. Bass, jenž jako válečný korespondent dlel s ruskou armádou, a prohlá-sil, že nedostatek střeliva v ru-ské armádě je větší, než v úřed-ních zprávách se připouští. Ru-ské rezervy jsou prý nozbroje-ny a jsou držány v pozadí vále-čné linie, aby byly připraveny chopiti se zbraní svých padlých kamarádů. Rusko prý hned po válece zaplaveno bylo německými vyváděči a tyto zničili velká skladiš-tva střeliva v různých městech. Také v Petrohradě velké skladi-ště střeliva bylo prý vyhozeno do povětří.

PERSEKUCE ČESKÉHO LIDU.

Číslo 60.

Číslo 60. Tisková kancelář Českého Ná-rodního Sdružení oznamuje: Žuřivost rakouské vojenské ju-stice nezná mezí. Zle je v Če-ších a na Moravě. Celá řada vůdčích osobností je žalářována, a zvláště mnozí přední pracovní-ci moravští jsou persekvoováni. — Moravský místopředseda von Bley-leben přímo zuří, a krutý vojen-ský režim vládné po celé Mora-vě. Postihl prý v prvé řadě zná-mého pokrokového vůdce morav-ského, zemského poslance Dra. R. Fischera, jenž byl odsouzen k smrti, protože ve své advokátní kanceláři v Brně dal rozmožiti známý manifest ruského vrehní-ho velitele, velkoknížete Mikulá-še.

Dr. R. Fischer byl místopředsedou Národní Rady České, staro-stou Sokolské župy, vůdcem po-krokové frakce Lidové strany moravské. Narodil se r. 1872 v Loštčicích na Moravě, a je znám jako národohospodářský a polití-cký spisovatel. Vydal: Domáci průmysl na Moravě, Slovan v Německu, Hospodářská svěpomoc česká a j. Je jedním z nejlepších českých vůdčích moravských.

Druhý poslanec moravský, Dr. Fr. Sláma, byl odsouzen do žalá-ře v trvání dvou let pro velezra-du. Je radou zemského soudu, tž vysokým soudním úřední-kem. Naroden r. 1830 v Chotěbo-ři, j. stoupencem strany Lidovo-pokrokové (moravské mladočeské skupiny). Je poslancem již od roku 1891, kdy zvolen byl do říš-ské rady za Hradece Králové. Je známým spisovatelem, a napsal: Dějiny Těšínska, Průvodce po Slovensku, a je autorem různých humoresek, psaných hlavně pro "Slezskou kšňovnu". Organiso-val lid český, hlavně ve Slezsku ku práci národní.

Třetí moravský poslanec, Be-chný, jeden z nejpovolárnějších dělnických vůdčích, byl vězněn po mnoho měsíců a teprve nyní, pro nedostatek důkazů propuštěn.

Rovněž v Čechách zstružje se persekuce, o čem svědčí dříve již oznámená zatčení Dra. Kramáře a Dra. Scheinera, kteří byli vsa-zeni do vězení v Vídni.

Jiz i dívky ve věku 13—15 let ohrožuji existenci Rakouska. V Kutné Hoře zatčena celá 4. tří-da tamního dívčího lyceá, a žáky-ně převezeny do zaláří jednoho z německých měst v Čechách. — Ubohé tyto děti, oběti rakouské justice, jsou obžalovány, že zpí-valy posměšnou píseň o císaři Františku Josefovi — k tomu vě-ru netřeba poznámek.

Jak známo, je poslanec Klofáš od září, min. roku žalářován. Pří-čina je, že v jeho bytu nalezeny byly dva dopisy, poslané mu na popud rakouské tajné policie dvěma jejími agenty-provokátéry z ciziny.

Persekuce se na Moravě mno-ží, 6 Čechů odsouzeno k smrti v Kyjově, z nichž dva nedosáhli stáří 19. let. V různých městech se zatýkáni provádí přímo syste-maticky. V Brně uvězněno 6 Če-chů a odvečeno do žaláře ve Víd-ni. Všechny obžaloby zní na ve-lezradu. Jiz dříve zmíněné od-souzení Cyrilla Duška, redaktora orgánu strany pokrokové "Ča-su", na šest měsíců, vyvolalo ro-vněž veliký rozruch, neboť byl vězněn od podzimu pra tři dle-ny v "Čase", ačkoli články ty byly censurou propuštěny v mo-nych jiných listech českých, slo-vinských i německých.

"Věstník", orgán českého uč-itelstva na Moravě, byl úředně po-tlačen.

Práská vojenská posádka ko-ná nyní občas "manévry". Má stálov pohotovost, a eviří se, aby co nejrychleji v případě potře-by mohla obsaditi hlavní ulice. Posádka pražská je větší než v době míru, a skládá se výhradně z Němců a Maďarů. Vláda a ně-mecká správa se tedy bojí.

CÍSAŘ VILÉM ZDRAVÍ RAKOUSKÉHO VELITELE.

Photo by American Press Association. Na obrázku našem spatřujeme německého císaře Viléma (uprostřed skupiny) v hovorě s arcivévodou Bedřichem (na levo), vrehním velitelem rakouských vojsk.